

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครู
กับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1*

THE RELATIONSHIP BETWEEN PARTICIPATORY ADMINISTRATION
OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS AND THE EFFECTIVENESS
OF THE ACADEMIC ADMINISTRATION IN SCHOOLS UNDER
THE PRAJUABKIRIKHAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 1

สุราทิพย์ ทั่วจบ

Sutatip Tuachob

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: tuachob@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในโรงเรียน 2) ศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบวิธีวิจัยแบบปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้จำนวนทั้งสิ้น 195 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.70) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.69) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.71) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.76) 2) ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนา

* Received 1 February 2021; Revised 24 May 2021; Accepted 30 May 2021

บุคลากรทาง การสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การนิเทศการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การใช้สื่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับ ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม, ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารและครู

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the Participatory Administration of Administrators and Teachers in Schools. 2) to study the effectiveness of academic administration of schools and 3) to study the relationship between the Participatory Administration of Administrators and Teachers and the Effectiveness of Academic Administration of Schools. This research uses a quantitative research method. The sample groups were the Administrators and the Teachers, using stratified random method. A total of 195 people, were used as a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and the Pearson's Correlation Coefficient. The results were 1) The Participatory Administration by Administrators and Teachers in Schools was in overall and in parts at high level as follows: Participation in Operations ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.70), Participation in Decision Making ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.69), Participation in Benefits ($\bar{x} = 4.13$, S.D. =0.71) and Participation in the Assessment ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.76). 2) The Effectiveness in Academic Administration of Schools was in overall and in parts at high level as follows: Teaching Personnel Development, Assessment and Evaluation of Teaching and Learning, Instructional Supervision, Curriculum Organization and Course Implementation, Use of Teaching Materials and Organizing Learner Development Activities. 3) The relationship between the Participatory Administration of Administrators and Teachers and the Effectiveness in Academic Administration of Schools had a high relationship. Statistical significance at the .05.

Keywords: Relationship, Participatory Administration, Effectiveness of Academic Administration, Administrators and Teachers

บทนำ

การจัดการศึกษาจะบรรลุนโยบายหรือเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการบริหารวิชาการเป็นสิ่งสำคัญ งานวิชาการเป็นงานสำคัญยิ่งในการบริหารการศึกษาทุกระดับ เป็นตัวบ่งชี้ถึงมาตรฐานและคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องรับผิดชอบและต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลผลการเรียนการสอน ใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดตารางสอน แบบเรียน ห้องสมุด การวัดผลประเมินผลการศึกษา และการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ งานวิชาการจะชี้ให้เห็นคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา แต่การบริหารงานวิชาการมิได้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว แต่จะต้องเป็นภาระหน้าที่รับผิดชอบที่กระทำร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ผู้นำทางวิชาการ และครูประสานสัมพันธ์กันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ผู้บริหารต้องตระหนักอยู่เสมอว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนั้น มีองค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่งนอกจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้วยังมีการจัดกิจกรรม จัดประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางวิชาการ และประสบการณ์จริง การฝึกทักษะในการประกอบอาชีพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูง บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องและส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ คือ การมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารนั่นเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

การบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ในบรรดาการบริหารการศึกษาทั้ง 4 ด้าน นับว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญที่สุด เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2553)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นการส่งเสริมความร่วมมือกันในการบริหารงานระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารที่ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้สึที่ดี มีโอกาสให้ใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ และส่งผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในสถานศึกษาทำให้งานมีความสำเร็จอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับเสร็จรวดเร็ว ตรงเวลา ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมาย (Cohen, J.

M & Uphoff, N. T., 2014) ทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ในทศวรรษที่ผ่านมา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้รับการพัฒนาในด้านครู บุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นโรงเรียนชั้นดีมีคุณภาพ มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่น เป็นต้นแบบของการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง อย่างไรก็ตาม โรงเรียนยังขาดการพัฒนาให้ได้มาตรฐานในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของนักเรียน ได้มีการสำรวจปัญหาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า สาเหตุของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ไม่บรรลุเป้าหมายเนื่องจากขาดการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา การบริหารงานด้านวิชาการจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้บริหารและครู บุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (อาคม วัดโสง, 2558)

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ ถือว่าการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา แต่การบริหารงานวิชาการจะสำเร็จลุล่วงตามที่กำหนดไว้หรือไม่นั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทั้งผู้บริหาร และครูภายในโรงเรียนเพื่อร่วมกันสร้างแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในกลุ่มโรงเรียนบ้านแหลม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 39 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และ ครูในกลุ่มโรงเรียนบ้านแหลม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งมีโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 39 โรงเรียน จากนั้นสุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู จากโรงเรียนทั้ง 39 แห่ง ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนละ 2 คน คิดเป็นผู้บริหารจำนวน 78 คน และครูโรงเรียนละ 3 คน เป็นครูจำนวน 117 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูรวมกันทั้งสิ้น 195 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ที่ได้แนวคิดจากผลการวิจัยของ วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน, 2552) และผลการวิจัยของ Akinsanya, A. A. เรื่อง Teacher's Participation in Educational planning in Nigeria แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน (Akinsanya, A. A., 2001) ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูของโรงเรียน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และ ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษา การหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือ IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือ IOC = 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และนำแบบสอบถามไปทดสอบ (tryout) กับครูที่ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 30 คน หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้ นำหนังสือของความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยทุกท่าน แบ่งแจกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้สถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและ ครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.70) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.69) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.71) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.76) โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ร่วมพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับประชาชนทั่วไปและผู้ปกครอง

1.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและสาระแกนกลางให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น การกำหนดการสอนที่เน้นกระบวนการ

เสนอแนะเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ กำหนดการสอนที่เน้นกระบวนการเสนอแนะเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ และการร่วมประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

1.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเสนอแนะการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเท่าเทียมกับโรงเรียนอื่น การให้ความเห็นชอบแผนการใช้เงินและงบประมาณของสถานศึกษา และการเสนอโครงการเพื่อของบประมาณประจำปี

1.4 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริง จัดทำรายงานประเมินผลตนเองและเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และร่วมมือในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.53) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.49) การนิเทศการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.41) การจัดหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45) การใช้สื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.47) และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.42) โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการสอน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการดำเนินการขยายผลหลังได้รับการอบรมให้ครูในโรงเรียนทราบ มีการส่งเสริมจัดประชุมทางวิชาการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในโรงเรียนและมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อ

2.2 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมให้มีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน การส่งเสริมให้ครูได้วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนตามสภาพจริงและการจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อให้ครูได้ศึกษาการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้

2.3 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการนิเทศการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสำรวจสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา และกำหนดจุดที่ชัดเจนในการนิเทศภายในของสถานศึกษา

2.4 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการจัดหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม การวางแผนการใช้หลักสูตรโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย และมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.5 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนและสื่อแบบบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย ใช้สื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกการเรียนรู้ได้ตามถนัด และการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.6 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกกิจกรรมได้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเอง การจัดระบบงานแนะแนวให้บริการช่วยเหลือตลอดจนเสริมการปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้นักเรียน และการประสานความช่วยเหลือกับบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อให้การจัดกิจกรรมได้ตามแผนงาน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายได้ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและ ครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้วิจัยอภิปรายในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและ ครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านการปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากจากลักษณะของการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมของบุคลากรและกลุ่มงานในการบริหารซึ่งถือว่าเป็นแนวทางการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย โดยที่ผู้บริหารมอบหมายและกระจายอำนาจของตนสู่บุคคล ผู้ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ จึงเป็นการช่วยลดภาระหน้าที่ของผู้บริหาร และผู้บริหารสามารถใช้เวลาในเรื่องสำคัญอื่น ๆ ได้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ช่วยให้งานในระดับล่างมีความหมายและท้าทายมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเช่นนี้ ย่อมสร้างความภาคภูมิใจในความมีส่วนร่วมแก่บุคคล จะนำมาซึ่งความผูกพันและความยินยอมรับการปฏิบัติงานอันเกิดจากการมีส่วนร่วมนั้น ๆ โดยปราศจากข้อโต้แย้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไกรวัลย์ รัตน์ะ ที่ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในระดับมาก โดยผู้บริหารประสานความร่วมมือส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ เพื่อประสานประโยชน์ทางวิชาการกับท้องถิ่นและชุมชน (ไกรวัลย์ รัตน์ะ, 2558)

1.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงรองจากด้านการปฏิบัติงาน เป็นเพราะว่าผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้นำแนวคิดของภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจ หรือ Shared Leadership มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมาจากแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารไม่สามารถที่จะทำทุกอย่างได้ในเวลาเดียวกัน จึงจำเป็นต้องการกระจายอำนาจหน้าที่ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระในการทำงานและมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและเป้าหมายขององค์กร

การแบ่งปันอำนาจในการบริหารงานทำให้ผู้บริหารลดภาระงานของตนลงในขณะที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดทัศนคติที่ดีในทางเกื้อกูลองค์กร เกิดความพึงพอใจและมีผลปฏิบัติงานสูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐยา วัฒนาปัญญาชน และลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ ที่ทำการศึกษาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เทคนิควิธีการ ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขโดยต้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมมือ ร่วมใจ และสามัคคีในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินงานและสร้างศรัทธาให้แก่ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน (ญัฐยา วัฒนาปัญญาชน และลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, 2561)

1.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตระหนักว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสมาชิกในสังคมที่กว้างขวางเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา ทั้งมีส่วนได้รับผลประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิน ศึกษาเรื่อง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครู ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิน, 2560)

1.4 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้ความสำคัญต่อการวัดผลและประเมินผลซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาเพื่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิท ไทยกล้า ที่ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบติดตามและประเมินผลทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จมีคุณภาพและประสิทธิผล (สนิท ไทยกล้า, 2550) และยิ่งสอดคล้องกับผลงานของ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล ซึ่งพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการประเมินเป็นกระบวนการพิจารณาคุณภาพของงานที่ปฏิบัติได้เปรียบเทียบกับมาตรฐานของงาน โดยมีจุดมุ่งหมายใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินคุณค่าความสามารถของบุคลากร

โดยมีความเชื่อมั่นว่าการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลเป็นการประเมินองค์กรด้วย (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, 2553)

2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ด้านการจัดหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยในแต่ละด้านอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการสอน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้ความสำคัญต่อบุคลากรโดยเฉพาะบุคลากรสายสอน ดังนั้นจึงส่งเสริมให้ครูได้เข้าอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่ายกับเพื่อนครูต่างสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานของ พันธ์ หันนาคินทร อธิบายถึงคุณค่าของการพัฒนาบุคลากรว่า การพัฒนาบุคลากรและการอบรมเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนามนุษย์ ทั้งนี้เพราะคนที่มีการศึกษาสูงหรือได้รับการศึกษามากจะมีโอกาสได้รับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้มากกว่าสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเป็นความสัมพันธ์ที่บุคลากรมีต่อกันและกัน ซึ่งหากทุกคนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร (พันธ์ หันนาคินทร, 2552)

2.2 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความเห็นว่าการวัดและการประเมินผลการศึกษา เป็นหน้าที่ของครู ผู้ทำการสอนที่ทำให้ทราบถึงผลของการจัดการเรียนการสอนว่าสามารถดำเนินการสนับสนุนการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดประเมินผล การวัดและการประเมินผลซึ่งกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนการวัดและประเมินว่า การวัดและประเมินผลความสามารถของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนเรื่องต่าง ๆ นั้น โดยทั่วไปเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนจุดประสงค์เพื่อวินิจฉัยผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถพื้นฐานในเรื่องที่จะเรียนระดับใดซึ่งครูจะได้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีการและเครื่องมือวัดก็ควรมีความหลากหลายเช่นกัน และ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล ซึ่งพบว่า การประเมินผลเป็นการตีค่าผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นมีมาตรฐาน

จะได้รับประสิทธิผลที่ดีและจะเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานรวมทั้งการพัฒนาตนเองและการประเมินผลงานขององค์กรซึ่งมีความเชื่อมโยงกันเพราะเป็นการประเมินจากภาพองค์กรรวมขององค์กรจนถึงระดับบุคคลที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, 2553)

2.3 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการนิเทศการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะนโยบายของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 เห็นความสำคัญของการนิเทศว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบถือเป็นการพัฒนาบุคลากรรูปแบบหนึ่ง ที่อาจได้ผลรวดเร็วกว่าโดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา ในอันที่จะปรับปรุง ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพและผลสุดท้ายคือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการนิเทศภายใน ที่ว่าการมีส่วนร่วมในการจัดระบบนิเทศงานวิชาการและการพัฒนาครูผู้สอนทำให้ผู้บริหารและครูได้ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมสร้างได้เรียนรู้และเข้าใจการดำเนินงานของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

2.4 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการจัดหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรและการวางแผนการใช้หลักสูตรโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย เนื่องจากการนำหลักสูตรไปใช้เป็นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดความมุ่งหมายทุกประการและดำเนินการอย่างเป็นระบบเป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผนและเตรียมการไว้ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อให้การบริหารหลักสูตรเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันเพ็ญ บุรีสูงเนิน ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการคือพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การสนับสนุนทางการสอนของครู รวมถึงการนำหลักสูตรไปใช้พัฒนาให้ครูมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ (วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน, 2552)

2.5 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความคิดเห็นว่าสื่อการสอนเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นตัวกลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว เป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน มีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพจิตร นาคแย้ม ที่ทำการศึกษาการพัฒนาการสอนซ่อมเสริมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผลการเรียนของนักเรียนที่ว่าครูควรศึกษาและหาความเข้าใจกับการใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ และใช้สื่ออุปกรณ์การสอนให้มีความหลากหลายสามารถบูรณาการการสอนกับกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้เพื่อประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ (ไพจิตร นาคแย้ม, 2545)

2.6 ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกกิจกรรมที่นักเรียนถนัดมีความสนใจในกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวนักเรียน ซึ่งจะต้องอาศัยกิจกรรมหลายรูปแบบ เพราะกิจกรรมเป็นส่วนที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถทางวิชาการช่วยแก้ปัญหาการปกครอง ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานและประสบผลสำเร็จในงานที่ตนถนัดและสนใจ มีโอกาสพัฒนาความสนใจในสิ่งใหม่ ๆ สอนให้เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย รู้จักริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกันช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน สอดคล้องกับผลงานของ วัชร เล่าเรียนดี ซึ่งพบว่า กิจกรรมที่จัดภายในโรงเรียนและกิจกรรมภายนอกโรงเรียนล้วนมีผลต่อการพัฒนาที่ดีของนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน สอนทักษะการแก้ปัญหาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน เช่น กิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมอาสาสมัครมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (วัชร เล่าเรียนดี, 2553)

ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ลำดับแรกคือ ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการสอน เนื่องจากให้ความสำคัญต่อบุคลากรโดยเฉพาะบุคลากรสายสอน รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อจะได้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ

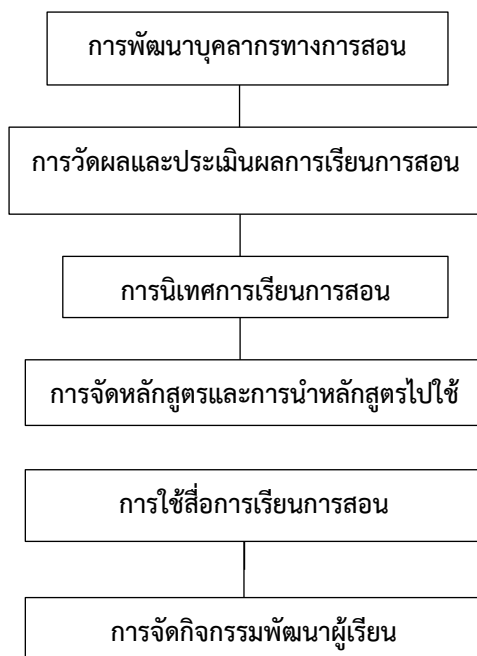

ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ซึ่งการนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพและการศึกษาของผู้เรียนก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้มาจากการที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานแบบกระจายอำนาจเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางกลยุทธ์ การปฏิบัติงานตามแผนที่เป็นระบบ จึงมีทักษะในการแก้ปัญหา มุ่งมั่นพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น มีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความตั้งใจในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะในการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมใจ ศรีเอี่ยม ศึกษาเรื่อง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพทางการบริหารวิชาการ มาตรฐานครู และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (สมใจ ศรีเอี่ยม, 2549) และผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภาพร ทองเก่งกล้า ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์กรในแง่ที่ว่าทำให้สามารถพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดี ก่อให้เกิดความผูกพันต่อองค์กร สมาชิกในองค์กรมีขวัญและกำลังใจที่ดี และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (นภาพร ทองเก่งกล้า, 2551)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การสื่อสารประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ได้ดังนี้

ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการบริหารให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยเฉพาะงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา และเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรทางการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การนิเทศการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การใช้สื่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน สำหรับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทางการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การนิเทศการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การใช้สื่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารงานวิชาการระหว่างผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ถือเป็นงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นการร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุด

ต่อผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และขอเสนอข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ควรส่งเสริมและพัฒนางานด้านการประเมินผลในการสอนของครู เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีการรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมที่ ควรแก้ไขให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ 2) ควรส่งเสริมและมีการประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม 3) ควรจัดโครงการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และส่งเสริมให้ครูเป็นเครือข่ายทางการศึกษากับหน่วยงานอื่นเพื่อเป็นการพัฒนาตนเองและสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ไกรวัลย์ รัตนะ. (2558). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา. วารสารการวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 1(1), 7-19.
- ณัฐยา วัฒนปัญญาชน และลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2561). การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 9(2), 7-21.
- นภาพร ทองเก่งกล้า. (2551). การศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. ใน สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2553). การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวทางใหม่. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- พนัส หันนาคินทร. (2552). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- ไพจิตร นาคแย้ม. (2545). การพัฒนาการสอนซ่อมเสริมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอมือราชบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: นาศิลป์ โฆษณา.
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิน. (2560). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารศิลปการศึกษาศาสตรวิจัย, 9(1), 299-312.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). การนิเทศการสอน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สนธิ ไทยกล้า. (2550). การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สมใจ ศรีเอี่ยม. (2549). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อาคม วัดไธสง. (2558). หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Akinsanya, A. A. (2001). Teacher's Participation in Educational planning in Lagos Nigeria. Dissertation Abstracts International, 64(11), 62-86.
- Cohen, J. M & Uphoff, N. T. (2014). Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity. New York: World Developments.
- Cronbach L. J. (1990). Essentials of psychological testing. New York: Harper Collins Publishers.